

Nr 20.

Ankom till Riksdagens kansli den 15 mars 1912 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande af kvinnliga biträden i postverkets stat samt fastställande af postverkets stat för driftkostnader år 1913.

(4:e Afd.)

I en till Riksdagen den 13 januari innevarande år aflåten, till statsutskottets förberedande behandling öfverlämnad proposition, nr 3, har Kungl. Maj:t under åberopande af bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag föreslagit Riksdagen

I.) *dels* att å postverkets aflöningsstat från och med år 1913 uppföra 25 kvinnliga biträden hos generalpoststyrelsen samt 16 kvinnliga biträden vid postverkets distrikts- och lokalförvaltningar;

dels att medgifva, att till en hvar af dessa biträden må utgå 700 kronor i lön och 550 kronor i tjänstgöringspenningar, hvartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, hvartdera å 200 kronor, efter 3 och 6 år;

att ortstillägg skall utgå till biträde i Stockholm med 150 kronor och till biträde å annan ort, där de allmänna lefnadskostnaderna äro särskildt höga, med 100 kronor; samt

att ortstillägg skall anses tillhöra lönen, men icke medföra höjning af pensionsunderlag;

dels ock besluta, att med afseende å ifrågavarande befattningar skall såsom allmänna villkor och bestämmelser gälla:

att, då vid uppförande i stat af sådan tjänst till innehafvare af tjänsten befordras person, som omedelbart före sin befordran inom postverket utfört samma arbete som det till tjänsten hörande mot fast arf-

vode under föregående år till belopp, öfverstigande hvad enligt staten skall utgå till tjänstens innehafvare, generalpoststyrelsen skall äga bereda fyllnad i aflöningen för dess uppbringande till nämnda arfvodes belopp;

att biträde, som är anställdt vid postverket den 1 januari 1913 och blir antaget till biträde å denna stat, äger att, i den mån generalpoststyrelsen finner biträde böra komma i åtnjutande af en dylik förmån, för åtnjutande af löneförhöjning genom ålderstillägg räkna sig till godo den tid, biträdet därförinnan innehaft stadig anställning vid postverket;

att tillsättning af biträdestjänst skall ske efter tjänstens ledigförklarande genom kungörelse;

att rörande kompetensfordringar skola gälla de närmare stadganden, som må varda af Kungl. Maj:t bestämda; samt

att i öfrigt de för postverkets tjänstemän meddelade bestämmelser skola, i tillämpliga delar och i den mån, de icke stå i strid mot hvad här blifvit föreskrifvet, lända till efterrättelse.

II.) *dels* medgifva,

att dispositionsbiträdet änkefru Josefina Bernhardina Karolina Lindquist, född Ekström, må äga att under sin återstående lifstid å postverkets pensionsstat uppbära ett årligt understöd af 700 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, under hvilken entledigande ur postverkets tjänst varder henne meddeladt;

att dispositionsbiträdet änkefru Hilda Maria Josefina Carlander, född Sjölander, må äga att under sin återstående lifstid å postverkets pensionsstat uppbära ett årligt understöd af 300 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, under hvilken entledigande ur postverkets tjänst varder henne meddeladt;

att biträdande postexpeditören Johan Alfred Rylander må äga att under sin återstående lifstid å postverkets pensionsstat uppbära ett årligt understöd af 1,200 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, under hvilken entledigande ur postverkets tjänst varder honom meddeladt;

att kontorsbiträdet Amélie Carolina Elisabeth Hesselgren må äga att under sin återstående lifstid å postverkets pensionsstat uppbära ett årligt understöd af 1,000 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, under hvilken entledigande ur postverkets tjänst varder henne meddeladt;

att sorteringsbiträdet änkefru Jenny Fatima Giertz, född Scheenholm, må äga att under sin återstående lifstid å postverkets pensionsstat uppbära ett årligt understöd af 600 kronor, att utgå från och med

månaden näst efter den, under hvilken entledigande ur postverkets tjänst varder henne meddeladt;

dels ock bestämma postverkets anslag till driftkostnader för år 1913, förslagsvis, till 23,217,300 kronor, att utgå direkt af postmedlen.

Beloppet af slutsummorna af de uti förevarande proposition för år 1913 föreslagna stater, jämfördt med motsvarande af Kungl. Maj:t för innevarande år fastställda framgår af nedanstående tablå.

	År 1912.	År 1913.	Ökning år 1913 i förhållande till år 1912.	Minskning år 1913 i förhållande till år 1912.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
A. Aflöningar	12,573,200	13,140,200	567,000	—
B. Öfvergångsstat	37,370	30,050	—	7,320
C. Pensioner	266,165	312,755	46,590	—
D. Postbefordran	6,841,000	6,973,000	132,000	—
E. Omkostnader	2,660,000	2,521,000	—	139,000
F. Oförutsedda utgifter	15,000	15,000	—	—
G. Afkortningar och restitutioner	7,465	10,295	2,830	—
H. Afsättning till förnyelsefond	—	215,000	215,000	—
Summa	22,400,200	23,217,300	963,420	146,320
			Ökning 817,100 kronor.	

¹⁾ Häri ingick summan af anlagen till posthusens underhåll och till underhåll af inventarier, 220,000 kronor. För år 1913 hafva dessa anslag afförts från omkostnadsstaten och i stället upptagits under titeln H. Afsättning till förnyelsefond.

Af den i statsrådsprotokollet lämnade utredningen inhämtas, att de föreslagna ändringarna i de särskilda staterna afse:

Ökning.

Aflöningar:

i anslaget till generalpoststyrelsen	kr.	47,200: —	
till distrikts- och lokalförvaltningarna	»	449,800: —	
till arfvoden vid poststationerna	»	50,000: —	
till arfvoden åt frimärkesförsäljare	»	20,000: —	567,000: —
			<hr/> Transport 567,000: —

	Transport	567,000: —	
Pensioner:			
genom af Kungl. Maj:t beviljade nya understöd och pensioner	kr.	57,770: —	
genom uppförande i staten af årliga understöd åt dispositionsbiträdena J. B. K. Lindqvist, född Ekström, och H. M. J. Carlander, född Sjölander, biträdande postexpeditören J. A. Rylander, kontorsbiträdet A. C. E. Hesselgren samt sorteringsbiträdet J. F. Giertz, född Scheenholm ..	»	3,800: —	61,570: —
Postbefodran:			
i anslaget till postbefodran å järnväg	kr.	100,000: —	
till postbefodran å landsväg jämte lokala transporter	»	50,000: —	150,000: —
Omkostnader:			
i anslaget till felräkningspenningar	med kr.	5,000: —	
» » » ersättning för tjänsteresor i allmänhet	» »	10,000: —	
» » » uniformsbeklädnad	» »	30,000: —	
» » » sjukvård m. m.	» »	8,000: —	
» » » undervisningskurser	» »	23,000: —	
» » » hyror för postlokaler	» »	30,000: —	
» » » tillverkning af frankotecken	» »	15,000: —	
» » » förbrukningsartiklar	» »	10,000: —	
» » » telefonavgifter och telegramporto	» »	5,000: —	136,000: —
Afkortningar och restitutioner:			
ökning i anslaget med			2,830: —
Afsättning till förnyelsefond:			
genom uppförande i staten för detta ändamål af ett anslag å			215,000: —
	Summa ökning	kr.	1,132,400: —

Minskning.

Öfvergångsstaten:

i anslaget till generalpoststyrelsen	kr. 1,800: —	
till distrikts- och lokalförvaltningarna	» 5,520: —	7,320: —

Pensioner:

besparing med		14,980: —
---------------------	--	-----------

Postbefordran:

i anslaget till postbefordran sjöledes emellan Sveriges fastland och Gottland		18,000: —
---	--	-----------

Omkostnader:

i anslaget till traktamenten för tjänstgöring i postkupé eller å landsvägspostlinje	kr. 30,000: —	
i anslaget till blankett- och cirkulärtryck, skrifmaterialier m. m.	» 25,000: —	
genom afförande till annan hufvudtitel af anslagen till posthusens underhåll och till underhåll af inventarier, för år 1912 upptagna till	» 220,000: —	275,000: —

Summa minskning kr. 315,300: —

Om från summan af ökningen	kr. 1,132,400: —
drages summan af minskningen	» 315,300: —
erhålles det belopp af	kr. 817,100: —,

hvarmed enligt Kungl. Maj:ts förslag postverkets stat för år 1913 skulle komma att öfverstiga postverkets utgiftsstaten för år 1912.

Beträffande hvad till stöd för Kungl. Maj:ts förevarande framställning anförts, tillåter sig utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet äfvensom, hvad beträffar förslaget om uppförande i staten af fasta kvinnliga biträden till hvad af chefen för finansdepartementet i sådant afseende anført till statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1912 (sid. 7—31 i protokollet).

Utskottets
yttrande.

Den i ärendet förebragta utredningen har synts utskottet ådagalägga det stadigvarande behovet af ifrågavarande biträdesbefattningar.

Hvad vidkommer den för dessa befattningar föreslagna aflöningen, som med hänsyn till den fordrade längre tjänstgöringstiden upptagits till ett belopp, som något öfverstiger normaltypen för de kvinnliga biträdesbefattningarna, nämligen till 700 kronor i lön och 550 kronor i tjänstgöringspenningar, hvartill skulle komma två ålderstillägg efter 3 och 6 år, hvartdera å 200 kronor, har utskottet funnit hvad i sådant afseende föreslagits lämpligen afvägdt.

Hvad af Kungl. Maj:t föreslagits i fråga om ortstillägg och beträffande de allmänna villkoren och bestämmelserna för dessa biträdesbefattningar, har utskottet ej funnit föranleda till någon erinran från utskottets sida, dock med undantag för den af Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelsen att då vid uppförande i stat af nu ifrågavarande biträdesbefattning till innehafvare af tjänsten befordras person, som omedelbart före sin befordran inom postverket utfört samma arbete som det till tjänsten hörande mot fast arfvode under föregående år till belopp, öfverstigande hvad enligt staten skulle utgå till tjänstens innehafvare, generalpoststyrelsen skulle äga bereda fyllnad i aflöningen för dess uppbringande till nämnda arfvodesbelopp.

I detta hänseende, liksom i öfrigt i hvad innevarande Riksdags beslut angående uppförande å ordinarie stat af skrifbiträden hos nedre justitierevisionen kan äga tillämpning å Kungl. Maj:ts nu förvarande förslag, får utskottet åberopa nämnda beslut.

Hvad därefter beträffar postverkets stat för driftkostnader, har utskottet icke haft något att erinra mot hvad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om aflöningar och öfvergångsstat.

Kungl. Maj:ts förslag om beviljande af årliga understöd åt dispositionsbiträdena änkefruarna Josefine Bernhardina Karolina Lindquist, född Ekström, med 700 kronor, Hilda Maria Josefine Carlander, född Sjölander, med 300 kronor, biträdande postexpeditören Johan Alfred Rylander med 1,200 kronor, kontorsbiträdet Amelie Carolina Elisabeth Hesselgren med 1,000 kronor och sorteringsbiträdet änkefru Jenny Fatima Giertz, född Scheenholm, med 600 kronor har utskottet jämväl funnit sig böra biträda, men har utskottet i detta sammanhang velat uttala, att utskottet skulle anse det lämpligt om den förberedande behandlingen inom Riksdagen af frågor om understöd af enahanda art som de nu förevarande kunde hänskjutas till det utskott, som i allmänhet har att behandla pensionsfrågor inom Riksdagen. Utskottet

håller nämligen före, att en större likformighet och kontinuitet i fråga om handläggandet af dessa ärenden skulle kunna ernås, därest deras förberedande behandling anförtroddes åt det utskott, som bereder öfriga pensionsfrågor och således måste vara i besittning af en mera detaljerad kännedom om grunderna för beräkning och beviljande af dylika understöd, än som kan stå statsutskottet till buds. Det förhållande, att understöd af nu förevarande art vid en förändring på sätt här ofvan antydts skulle komma att utgå från allmänna pensions- och indragningsstaterna, har ej synts utskottet böra lägga något hinder i vägen för denna förändring.

Hvad Kungl. Maj:t i öfrigt uti förevarande framställning föreslagit har ej gifvit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså, att Riksdagen må

a) å postverkets aflöningsstat från och med år 1913 uppföra 25 kvinnliga biträden hos generalpoststyrelsen samt 16 kvinnliga biträden vid postverkets distrikts- och lokalförvaltningar;

b) medgifva, att till en hvar af dessa biträden må utgå 700 kronor i lön och 550 kronor i tjänstgöringspenningar, hvartill kunna komma två ålders-tillägg till lönen, hvartdera å 200 kronor, efter 3 och 6 år;

att ortstillägg skall utgå till biträde i Stockholm med 150 kronor och till biträde å annan ort, där de allmänna lefnadskostnaderna äro särskildt höga, med 100 kronor; samt

att ortstillägg skall anses tillhöra lönen, men icke medföra höjning af pensionsunderlag;

c) besluta, att med afseende å ifrågavarande befattningar skall såsom allmänna villkor och bestämmelser gälla:

att, då vid uppförande i stat af sådan tjänst till innehafvare af tjänsten befordras person, som omedelbart före sin befordran inom postverket utfört samma arbete som det till tjänsten hörande mot fast arvode under föregående år till belopp, öfverstigande hvad enligt staten skall utgå till tjänstens innehafvare, postverket skall äga bereda fyllnad i aflöningen för dess uppbringande till nämnda arvodes belopp; dock att

biträdet genom dylik aflöningsfyllnad ej må i något fall tillgodoföras aflöning till högre belopp än som motsvarar beloppet af den med befattningen i fråga förenade slutaflöningen, tjänstgöringspenningar och ortstillägg däri inräknade;

att biträde, som är anställdt vid postverket den 1 januari 1913 och blir antaget till biträde å denna stat, äger att, i den mån generalpoststyrelsen finner biträde böra komma i åtnjutande af en dylik förmån, för åtnjutande af löneförhöjning genom ålderstillägg räkna sig till godo den tid, biträdet därförinnan innehåft stadig anställning vid postverket;

att tillsättning af biträdestjänst skall ske efter tjänstens ledigförklarande genom kungörelse;

att rörande kompetensfordringar skola gälla de närmare stadganden, som må varda af Kungl. Maj:t bestämda; samt

att i öfrigt de för postverkets tjänstemän meddelade bestämmelser skola, i tillämpliga delar och i den mån de icke stå i strid mot hvad här blifvit föreskrifvet, lända till efterrättelse.

d) medgifva, att dispositionsbiträdet änkefru Josefina Bernhardina Karolina Lindquist, född Ekström, må äga att under sin återstående lifstid å postverkets pensionsstat uppbära ett årligt understöd af 700 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, under hvilken entledigande ur postverkets tjänst varder henne meddeladt;

e) medgifva, att dispositionsbiträdet änkefru Hilda Maria Josefina Carlander, född Sjölander, må äga att under sin återstående lifstid å postverkets pensionsstat uppbära ett årligt understöd af 300 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, under hvilken entledigande ur postverkets tjänst varder henne meddeladt;

f) medgifva, att biträdande postexpeditören Johan Alfred Rylander må äga att under sin återstående lifstid å postverkets pensionsstat uppbära ett årligt understöd af 1,200 kronor, att utgå från och med månaden näst

efter den, under hvilken entledigande ur postverkets tjänst varder honom meddeladt;

g) medgifva, att kontorsbiträdet Amélie Carolina Elisabeth Hesselgren må äga att under sin återstående lifstid å postverkets pensionsstat uppbära ett årligt understöd af 1,000 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, under hvilken entledigande ur postverkets tjänst varder henne meddeladt;

h) medgifva, att sorteringsbiträdet änkefru Jenny Fatima Giertz, född Scheenholm, må äga att under sin återstående lifstid å postverkets pensionsstat uppbära ett årligt understöd af 600 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, under hvilken entledigande ur postverkets tjänst varder henne meddeladt; samt

i) bestämma postverkets anslag till driftkostnader för år 1913, förslagsvis, till 23,217,300 kronor, att utgå direkt af postmedlen.

Stockholm den 15 mars 1912.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hafva närvarit:
herrar *A. G. L. Billing, A. Ekman, S. H. Kvarnzelius*, grefve *F. Wachtmeister, O. Jonsson, A. N. Hahn, H. H. K. Ericson*, grefve *P. O. L. Klingspor, H. F. Lamm*, friherre *C. H. Falkenberg, A. C. Lindblad, C. G. Ekman, J. Nilsson, H. Andersson* i Skifarp, *F. W. Thorsson, P. Olsson, K. Starbäck, C. Persson, K. V. Rydén, J. A. Sjö, N. E. Lindberg, J. Ström, E. A. Nilson* och *J. Olofsson*.